

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Un „acord“, care nu există

— Comunicat oficios —

Din o parte anumită se accentuează adeseori și cu vădită predicție «acordul» sau învoirea, pe care afirmative ar fi încheiat-o consistorul arhiepiscopalian cu înaltul guvern în chestiunea statificării învățământului primar din comitatele marginale. Acordul se reduce la hotărârea consistorială din 9/22 Noembrie 1917, pe care consistorul a luat-o într-o situație extrem de strâmtorată, fiind pus prin împrejurările de război în fața unei necesități inextinguibile. *Un acord presupune o înțelegere de bunăvoie și ajunge a fi perfect, când condițiile stipulate se respectează din ambele părți, în mod loial și când acordul are aprobarea forurilor superioare competente, bisericești sau civile.* Rezoluția consistorială din 9/22 Noembrie 1917, luată sub forța majoră a împrejurărilor de război publicată în întregime în Nrul 102 al «Telegrafului Român» din 1917 n'are atributele unui acord, dar chiar avându-le acordul a fost disvaldat prin împrejurarea, că punctațiile fixate ca un minim din partea consistorului n'au fost onorate din partea înaltului guvern, apoi prin faptul, că consistorul mitropolitan, ca cel mai înalt for administrativ prin concluzul său din 25 Ianuarie 1918 Nr. 18 M., în temeiul §-lui 129 din statutul organic, a îndrăgămintă întreaga chestiunea în competența sinodului arhiepiscopalian. Aceasta stare a lucrurilor s'a notificat Excelenței Sale dlui ministru de culte și instrucțiune publică încă la 8 Februarie a. c. sub Nrul 775/918 rugându-l ca în privința școalelor confesionale să absteină de la executarea măsurilor luate pentru înființarea «graniței culturale», până când se va pronunța în chesti-

une și sinodul arhiepiscopalian; relația făcută d-lui ministru s'a transpus în copie autentică d-lui comisar guvernial, spre orientare, iar organele subalterne prin circulară au fost încunoscute despre stadiul chestiunii spre știere și conformare.

Cu toate acestea «acordul» nu vrea să dispară, ci dimpotrivă cu multă consecvență se ivește în actele unei părți contrahende, când sub numirea de învoială (meggyezés), când sub alte numiri sinonime. Așa d. e. în circulara comisariatului guvernial de sub Nrul 33/918, prin care în mod neadmis și fără precedent în viața constituțională a bisericii noastre, un organ afară de biserică, cu ocolirea autorității superioare, să adresează direct organelor parohiale chemând și luând parte la ședințele comitetelor parohiale notari comunali, pretorii, primpretorii și alte organe administrative politice și forțând cedarea edificiilor școlare în temeiul «acordului» la care a ajuns cu consistorul arhiepiscopalian.

Tot asemenea dl ministru de culte și instrucțiune publică în ordinațiunea sa din 20 Martie a. c. Nr. 50465/1918, adresată comisiunilor administrative comitatense, venită la cunoștința consistorului pe cale indirectă, zice din cuvânt în cuvânt următoarele:

«Értesitem a közigazgatási bizottságot, hogy a nagyszombati gör. kel. román érseki (?) konzistoriummal létre jött megállapodásra, valamint az állami iskolák szervezése iránt egyidejűleg folytatva tett eljárásra való tekintettel, a vármegye területén levő gör. kel. román hitfelekezeti elemi népiskolák mindennemű (tanítói fizetés kiegészítő stb.) államsegélyét 1918 évi június hó végéig felfüggesztetem».

Consistorul arhiepiscopalian s'a văzut necesitat a remonstra în contra abuzului ce se face cu «acordul» neexistent și astfel în hârtia sa din 4/17 Mai a. c. Nr. 3801/1918, adresată ac-

tualului domn ministru de culte și instrucțiune publică, între altele a zis textual următoarele: «Az ügynek ilyen beállítással szemben legyen szabad tisztelet teljesen megjegyezni, hogy a főegyházmegyei konzistorium és a magas kormány közt oly értelmű megállapodás, amely felhatalmazná, illetve feljogosítaná a Nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter urat hogy a gör. kel. felekezeti tanítók fizetésére törvényesen engedélyezett államsegélyt, minden törvényes indok nélkül, beszüntesse, — oly értelmű megállapodás egyáltalában nem létezik», — iar de încheiere: «tehát ezen határozat (e vorba de rezoluția din 9/22 Nov. 1917.) — a melynek pontozatai nem lettek honorálva, — nem tekinthető végleges és kölcsönös megállapodásnak».

După remonstrația aceasta categorică și elocuentă eram în drept să așteptăm, ca cel puțin în actele forurilor și persoanelor cu răspundere oficială să nu se mai accentueze «acordul», — dar ne-am înșelat. La debaterarea proiectului de indemnizare, în ședința dietei ungare din 19 Iunie a. c. între cei dintâi a luat cuvântul contele Ștefan Tisza, fostul prim-ministru și șeful celui mai numeros partid din dietă. În discursul său contele Tisza s'a pronunțat și în chestiunea română, cu toată francheta care caracterizează pe acest bărbat de stat. A desaprobat acțiunea fostului ministru de culte și instrucțiune publică, a contelui Albert Apponyi, cu privire la înființarea «graniței culturale», a desaprobat instituirea comisarilor ministeriali pentru pedagogiile confesionale, spunând, că acestor comisari li s'a dat o instrucțiune (utasítás), pecare citindu-o ametești («ha az ember ezt elolvassa beleszédü») și în fine, ca dovadă despre stângăcia fostului ministru de culte amintește numirea neavenită și

fără nici o trebuință a comisarilor pentru sinoadele eparhiale din anul acesta. (În numărul viitor al ziarului nostru vom putea da în întregime vorbirea aceasta a contelui Tisza). Contelui Ștefan Tisza i-a reflectat imediat Excelența Sa dl ministru prezident, *Alexandru Wekerle*, spunând, că în chestiunea statificării școalelor elementare din comitatele marginale s'a făcut un «acord» (meggyezés) între guvern și biserică, și că pentru păzirea acestui «acord» s'au emis comisarii la sinoade.

Iată ce spune domnul ministru prezident: «Tudni illik az iskolák átengedése iránt már előlegesen tárgyalások folytak, sőt meggyezések is jöttek létre, de mikor ezen meggyezések végrehajtására került, a sor, látnunk kellett, hogy az illetékes egyházi hatóságok körében olyan törekvések nyilvánultak meg, amelyek az általános konzistorium jogkörében akarták ezt a dolgot utalni (?). Hogy ez meg ne történhessék, tartotta a korábbi kultuszminiszter szükségesnek, hogy a zsinatok eljárását ezen esetben is ebből a szempontból ellenőrizze».

Vorbirea d-lui ministru prezident dă dovada unei neorientări complete cu privire la organizația noastră bisericească; ne dovedește apoi că n'a avut prilej să privească în dosarul voluminos al acestei afaceri, iar în ce privește existența unui «acord» între biserică și guvern, a fost greșit informat.

Până când greșala cu «acordul» a rămas între marginile corespondenței oficioase, noi am tăcut și mai bine am suferit osânda opiniei publice iresponsabile, decât să ni se facă imputarea, că divulgăm acte oficioase, cari stau sub pertractare; acuma însă, când aceeași greșală se accentuează dela înălțimea tribunei parlamentare și încă din partea ministrului prezident, am fost necesită să facem lumină și să spulberăm credința despre «acordul» care nu există.

FOIȘOARA

Ursita

Draga meal

Emoțiile, prin cari am trecut cu prilejul morții nefericitei prietene, Păunița, au lăsat urme adânci în sufletul meu. Mătușica nu mai știe ce să înceapă ca să-mi înviorze inima. Toată ziua umblu așa fără rost prin grădină, printre florile atât de mirositoare. Abia apuc să admir liliachiul melinului și ochii mi se umplu de lacrimi. Nu știu de ce? Ciripitul păsărilor încă mă înduioșează. Și văd cum sufere cu mine împreună și biata mătușică.

Astăzi veniam din spre lac. Mătușica era în grădină. Era singură. Ședea sub sălcămul înzăpezit de floare. Adierile căldute îi mângăiau fața strânsă în multe crețuri. Privea în gol. Ori poate petrecea cu ochii ei mici rotirile măestrite ce tăeau rândunelele în unda curatului cuprins. Ori poate își amintea vremuri trecute, când și ea era sglobie și sprintenă cu doruri de joacă.

O priveam de după tufele melinului și-mi venea așa să mă duc, să o prind în

brațe, să-i sărut fața atât de blândă, să-i scutur toată singurătatea, toată tristețea din suflet. Dar n'ayui vreme. Mătușica se sculase de pe banca verzuie. Poate mă simțise. Poate voia să mă caute. Se legănase așa încet și ușor spre mine. Mă zări. Cu un zîmbet duos își despătură buzele și-mi zise:

«Vino puilul mătușii, vino la mine! Așa-i că iar la Păunița te-ai cugetat? — Nu?! Las-o draga mea acolo în lăcașurile dreptilor. Ce să-i faci, dacă așa i-a fost scris dela D-zeu!!

— Oamenii-s de vină...

Nu păcătu! draga meal Așa-i soarta. Uite la florile! Unele abia ajung să înmugurească, altele să-și deschidă petalele și și pălesc!»

— Da, dar dacă Niță n'ar fi fost huliț, dacă prieteniului lui nu l-ar fi părăsit, dacă nu l-ar fi batjocorit într'un mod atât de brutal, el s'ar fi întors. Păunița ar fi astăzi mireasa lui fericită. Oamenii sunt atât de răi! — Să o fi văzut mătușică dragă, să fi văzut pe Păunița așa moartă, împodobită cu crizantemele ei atât de dragi, credea că e cea mai frumoasă împărăteasă bizantină!...

— Ascultă draga mea, sunt acum bătrână și am pățit multe în lumea dornică de viață! Să știi că nu se întâmplă aceea ce voiește, ce chibzuiește omul, ci ce i scris de soarte. Și soarta-i dela Tatăl din ceriuri! Să fim mulțumiți! Să nu cârtim împotriva-i! E păcat!

Și ca să pătrunzi mai bine în țesătura acestei vieți, ascultă ce-am văzut cu ochii și ce-am auzit cu urechile mele. Dar vino să ședem coala sub salcâmi. E atâta mireasmă înviorătoare în aer!... Parcă eri s'a întâmplat. Și totuși e mult de atunci. În vara anului ce-a urmat după luarea Griviței, făcărăm o excursie la Căzane; eu și unchiul tău, fie iertat. Era o zi de o frumuseță dumnezească. Nu cred să fie pe undeva vară mai frumoasă ca pe la noi. Și așa într-o zi cu un soare blând, cu un ceriu albastru curat ca lacrima, pornirăm la drum. Drumul, precum știi și tu, duce aproape tot pe lângă Dunăre. Adierele umezite de bălaurul de apă ne mângăiau plăcut fețele.

Abia trecurăm priporul din capătul moșiei noastre și în față ni se deschise o vale nespuns de drăguță. Ici coala vrăste de copaci împodobeau atât de minunat

vălcioara, care de altcum era stropită cu Românași în hainele lor albe. Unii cosiau alții lucrau la fân. Și era cânt și voie bună în undele pline de lumină. Dunărea năstajnică își împingea valurile ei vinete-verzui spre apele mării, iar o vâlcică, ce rășărea din munții cenușii, murmura în umbra arinilor cântarea ei fericită, că se întâlnește cu sora mai mare, care o va duce la mama cea bună.

Unchiul tău ademenit poate de glasul argintiu al vâlcele, și de umbra copacilor stărui să ne odihnim puțin în marginea apei ca cristalul.

Abia ne așezărăm și unchiul tău pâlăste subit la față.

— Ce-îl ți-i rău? Îl întreb eu speriată.

— Nu! dar tu n'auzi vârtejul acesta mic? Parcă vorbește. Ascultăm! Și minune! Apa vorbea aievea: «Ceasul a sosit, voinicul n'a sosit». De trei ori s'a putut pricepe glasul apei.

Și abea încetă vârtejul de-a mai bolborosi, când colo se desprindeau din fundul luncilor țipete și vaiete desnădăjduite: «Vai doamne! Nu-i lăsați oameni buni. O să se înceie în Dunăre! Prindefi-ii! Ce

Nr. 6243 Pres.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale, cătră comitetele și epitropiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza Transilvaniei.

Guvernul Majestății Sale regelui nostru apostolic Carol al IV-lea face un nou și călduros apel cătră publicul din țară, ca să subscrie la al VIII-lea împrumut de război — hârtii, cari aduc 5 1/2% pentru suma de Cor. 91 —, respective Cor. 91-20 până la 11 Iulie 1918.

Precum în trecut, așa credem și acum, și cu mai multă abnegațiune și dragoste vor subscrie toți credincioșii bisericești noastre cu dare de mână, cum și toate corporațiunile cari administrează bani bisericești, fonduri și fundațiuni, la ceace le îndatorăm prin acest circular, care are să se publice poporului de pe amvon în una din Duminecile proxime, având a ni se face raport despre rezultat după expirarea termenului.

Apropiindu-ne de sfârșitul războiului, — suntem datori să dăm statului puțină să-l termine cu bine, asigurându-ne averea și integritatea monarhiei, pentru care și poporul nostru a adus mari jertfe în vieți și sânge.

Sibiu, la 11/24 Iunie 1918.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Țarul trăește. Ambasadorul rusesc din Berlin are informațiune dela Moscova, că vestea despre asasinarea țarului Nicolae este neadevărată.

Țarul și familia sa sânt sănătoși și nu se află în primejdie. Nici știrea despre darea în judecată a țarului nu se adevărește.

Ziarele apar de nou. Presa, mai ales din Budapesta, a trebuit, — în urma grevei lucrătorilor, — să pauzeze șase zile.

Greva d'acum, în cea mai mare parte, n'a fost provocată de mișcarea muncitorilor pentru îmbunătățirea lefurilor, ci a fost o grevă de colorit politic, având drept țintă să silească guvernul la revocarea proiectului modificat al reformei electorale. De alt fel, în toată greva nu s'a ivit nici un incident.

De Vineri începând ziarele apar iarăși regulat.

Subscrieți la noul împrumut de război!!!

să fie oare? Un Român fugea cu capul descoperit. Fugea întins spre noi. În urma lui, o femeie țipa, iar vre-o patru bărbați fugeau în rușul capului să-l prindă.

— Dar bărbatu-meu: «Să știi, că acea-i voinicul» și se sculă de pe pajiste.

Om, un voinic frumos ca în povești, văzându-l, mai încetă, era aproape de noi. Următorii se repeziră și îl prinsă. El se lăsă fără împotrivire în mâinile lor. Il aduseră la umbră lângă noi. Aici omul nostru se rugă atât de duios să-i dea numai o gură de apă, că moare de sete. Zădarnică a fost toată împotrivirea noastră. Nevastă-sa se aplecă, bucurându-se că-l are lângă ea, — luă din rău apa cu pumnii și i-o duse la gură. Dar abia înghiți un strop de apă, și voinicul se lăsă lung pe iarba moale, suflă odată din baierile inimii și nu se mai mișcă. Voinicul sosi la capătul vieții.

Îți poți închipui durerea nevestei și emoția noastră! Biata femeie doar doi ani trăise cu el!

După ce își mai reveni în fire, ne spuse, că lucrău liniștiți la fân. Deodată așa ca din senin, zise că el trebuie să meargă să bea apă.

«Dar, uite Voicule, aici e ulciorul». Nu,

Evoluția ideii naționale

IV

Recunoaștem, că momentele de acum sânt foarte puțin potrivite în scop de a inaugura politica înțelegerii între cetățenii maghiari și nemaghiari...

Cu toate acestea este fapt, că maghiarii, în toate fazele dezvoltării statului ungar, au fost salvați prin ideea aceasta, ivită tocmai în timpul de catastrofe istorice.

Primul rege al Ungariei, Sfântul Ștefan, după luptele cumplite pentru ocuparea țării, dă fiului său următoarele îndrumări: «Precum sosesc coloniștii din locuri și provincii deosebite, așa aduc cu sine deosebite limbi și obiceiuri, deosebite lucruri pline de învățături, deosebite arme, care împodobesc și slăvesc curtea crăiască, și înfrică puterile din afară. Țara cu o singură limbă și cu un singur fel de obiceiuri este slabă și neputincioasă. De aceea, fiul meu, te sfătuiesc să te porți față de dânșii (adecă față de coloniștii străini) cu cinste, ca și ei să se simțească la tine și cu tine mai bine, decât aiea».

Și tendința aceasta a rămas lege vie în tot cursul evului mediu: dovadă sânt, între altele, numeroasele comune și orașe cu numirea de: Olasz-, Cseh-, Orosz-, Tóth-, Német-, care au devenit pe încetul cele mai puternice bastioane ale ungarimii, fără nici o legiuire forțată de politică, ci numai pe urma necesităților economice.

Ludovic Kossuth în 1842, — va să zică înainte de mișcările naționaliste dela 1849, — a simțit izolarea aceea, care oprește naționalitățile dela o consolidare într-o unitate națională. Într'un prim-articol, sub titlul «Magyarország és népei», publicat în gazeta de atunci *Pesti Hírlap*, Kossuth scrie, că dacă naționalitățile din Ungaria manifestează o reacțiune și vis *inertiae* față de maghiari, aceasta provine din firea instituției sociale ungarești, care împărtășește de bunătățile constituției numai pe cei aleși; bunătățile acestea nu pot avea atracțiune destulă pentru milioanele de nemaghiari, pentru cari organismul social actual, dela 1842, nu conține nici un folos, nici o binecuvântare.

Nicolae Wesselényi la 1844 în lucrarea sa *Eine Stimme über die ungarische und slavische Nationalität*, scrie: «Sânt incredințat, că silnicia nu duce la scop, ci duce dimpotrivă la cale greșită, și că este cu mult mai ușor să ajungi la țintă prin bunăvoință și prin cruțarea drepturilor și sentimentelor individuale. Convingerea

că lui numai din Dunăre îi trebuie, aceea numai îi stăpără setea. Și până am mai dat de vre-o două ori cu grebla, el apucase în fuga mare, pe răt în jos. Imi era teamă, să nu între și să-l ia vre-un vârtel.

«Uitați, acum e mort, fără Dunăre, o dragul meu, crucea mea de bărbat» și-și frângea mâinile.

În urmă le-am spus noi ce-am auzit, ce-a borborosită. «Ceasul» ziseră oamenii — «i-a bătut ceasul. Așa i-a fost soarta».

Vezi așa-i viața omului: Să te frământă în fel și chip, totuși nu te poți feri de ce-ți este scris. Cum e plănuit de Dumnezeu, așa trebuie să se întâmple. Știu, că tu vei zice, că apa prea rece i-a pricinuit moartea, că a beut-o fiind prea înfierbântat. Eu însă zic că-i ursita omului.

Vorbele, povestea măturișei, draga mea mi-a tulburat parecă credințele zidite în internat cu ajutorul preotului mic la statură, dar mare și curat la suflet, în care vedeam evlavie intrupată. Mă simt parecă mai împăcată în suflet. Răutatea oamenilor mi se pare acum mai mică. Sărmana Păunița! Așa i-a fost ursita să moară abea îmbobocită!

Mărioara Vălean.

aceasta oprește orice siluire și recomandă să ne ferim după putință de toate mijloacele violente».

Apoi: «Cu vorba, cu scrisul și cu fapta, în tot modul și la toată ocazia, trebuie să declarăm pe față, și să dovedim, și să căutăm a convinge pe fiecare dintre concetățenii noștri slavi: că noi nici nu urâm pe slavi, nici nu-i disprețuim, ci mai ales dorim să-i îmbrățișăm ca pe frați; — și că în general n'avem de gând să-i despoim de limbă».

Și la urmă: «Când locuitorii de limbă deosebită ai patriei noastre vor fi legați între sine prin drept egal, datorință egală și interese egale, atunci pe lângă toată deosebirea de limbi vor alcătui un corp compact. — Dimpotrivă, numai identitatea originii și a limbii, dacă nu este împreună și cu ființa drepturilor, datorilor și intereselor, nici pe departe nu va fi în stare să cumpănească izolarea reciprocă, înstrăinarea, și chiar năzuințele dușmănoase atât de o parte, cât și de alta».*

A urmat articolul de lege IX din 1848 despre egalitatea deplină a religiunilor recepte. Primul § enunță, că «toate confesiunile recepte din patria aceasta (sub cari se înțeleg și cele de rital neunit grecesc), fără deosebire de naționalitate, se bucură de egalitatea drepturilor deplină și perfectă, atât în privința raporturilor religioase, cât și politice».

S'ar putea zice, că alcătuitoarii acestui articol nu știau încă, ce fel de purtare vor dovedi naționalitățile în anul următor. Admitem, că nemaghiarii în anul 1849 s'au pronunțat de fapt împotriva ideii de stat maghiar. Dar nu trebuie să ne mirăm, dacă politica îngăduitoare a unui an n'a fost în stare să repareze amărăciunile îngrămădite în sufletul naționalităților prin politica respingătoare a veacurilor de mai înainte...

Iosif Eötvös, în 1867, mărturisește astfel de principii: «Fiecare popor, în toate timpurile, are plăcerea să se considere ca centrul, împrejurul căruia să se învârtă celelalte popoare din lume. Egoismul cumplit, ce-l întâlnim la popoare lipsite total de cultură, nu dispare cu desăvârșire prin cultură; numai cât sentimentul egoismului se ascunde sub vălul patriotismului, unde se poate manifesta fără să se rușineze». (A XIX. század ural-kodó eszméinek befolyása az álladalomra).

A urmat, după aceasta, marea creațiune a anului 1868, articolul 44, în chestiunea *egalei îndreptățiri* a naționalităților...

Și poate că Iuliu Andrássy sen., inspirat de ideile acestei epoci, și-a exprimat părerea în modul cel mai nimerit asupra așa zisei esențe a problemei naționalităților, când în 1877 a zis lui Crispi: «Cu gramatica nu se poate face politică».

* În traducerea maghiară a autorului iată ce spune Wesselényi:

«(Él bennem) a meggyőződés: hogy erőszak nem vezet célhoz, sőt ellenkezőleg attól tév-
utra vezet, s hogy sokkal könnyebb jóindulattal s az egyéni érzelmek és jogok kimélve, a célhoz jutni. Ez a meggyőződés tilt minden kényszer és ajánlatossá teszi, hogy lehetőség szerint kerüljünk minden kényszereszközök».

Majd: «Szóval, írásban és tettel minden módon és minden alkalommal nyitlan ki kell jelentenünk és be kell bizonyítanunk, és szláv polgártársaink mindenikét iparkodunk kell arról meggyőznünk: hogy mi a szlávokat sem nem gyűlöljük, sem nem vetjük meg, hanem hogy inkább mint testvéreinket magunkhoz kívánjuk ölelni; — s hogy egyáltalán nem szándékunk, őket nyelvüktől megfosztanunk».

S végül: «Ha egyenlő jog, egyenlő kötelesség és egyenlő érdekek hazánkban nyelvilag különböző lakosait szorosan egymáshoz fogják fűzni, akkor a nyelvek különböző volta dacára is egyetemes (kompakt) testet fognak alkotni. — Viszont csupán a származásnak és a nyelvnek azonossága, ha nem járul hozzá a jogok, kötelességek és érdekek volta is, távolról sem képes arra, hogy a kölcsönös elkötelezés, idegenkedést, sőt a kölcsönösen ellenséges törekvéseket is kiegénylisse».

Iar Kossuth, Széchenyi, Wesselényi, Eötvös, Deák și Andrássy au fost de sigur buni maghiari...

V

(Articolul acesta se ocupă mai pe larg cu ideea internaționalismului).

...Noțiunea de patrie n'a exclus faptul, ca membrii săi să nu-și iubească familia proprie, neamul lor, satul lor, orașul lor. Cel ce își iubea sincer și cu pătrundere patria, a știut că trebuie să-și întărească mai întâi viața sa, ca să poată sluji patriei; a știut că trebuie să-și îngrijească familia, căci numai așa va da patriei cetățeni harnici; și a știut, că dacă înfloresc comunele din patrie, va trage folos din acest fapt și țara însăși.

Desvoltarea culturală a omului a adus, cu puterea de fier a legilor firii, omenimea până la punctul acesta. Totdeauna s'au ivit persoane, care au strigat «trădare», când Omul a voit să se consolideze într'un corp cu organism mai superior, mai intim. Totdeauna s'au găsit indivizi, cari își temeau micile afaceri de concurența mai liberă, mai largă; și de aceea s'au năzuit să terorizeze cu toate mijloacele pe aceia, cari în lupta vieții duceau în inimile lor sentimentul unei comunități mai mari, a unei omeniri mai cuprinzătoare...

Celebrul fiziolog american I. W. Draper a stabilit în 1862 (History of the intellectual development of Europe), că «națiunea este numai forma de tranziție a omenirii»...

Și într'una din zile și-a făcut apariția locomotiva, telegraful și telefonul, apoi telegraful fără fir și mașina de sburat... Și iată s'au rupt barierele... Cultura omenească merge cu putere iresistibilă spre dezvoltare sa... Ideea de națiune, pentru aceea totuși n'are să dispară, și nici nu va slăbi, întocmai cum nici dezvoltarea culturală de până acum n'a putut nimici din om instinctul de conservare individuală, nici sentimentul de familie, nici conștiința apartinerii la comunitatea unui oraș sau sat. Dimpotrivă: se va mai adânci și sentimentul național, omul se va face mai puțin exclusivist; în omenirea nou organizată vom avea cu atât mai mare valoare, cu cât viața noastră națională va fi mai bine gândită, și cu cât ea nu se va întemeia numai pe vorbe frumoase... Internaționalismul modern nu aspiră la formațiuni de stat nouă, care să descompună cadrele de până acum ale statelor; ci dorește numai să adâncească în mod organic conștiința de comunitate între oameni.

Camera ungară

În ședința din 27 Iunie se urmează discuția asupra reformei electorale.

Pentru proiect iau cuvântul deputații Iuliu Boross și George Lukács din partidul constituțional 48-ist.

După Ștefan Szabó, din partidul țărănesc, vorbește Al. Nagy (károlyist) și susține proiectul original de reformă electorală. Propune prelungirea ședințelor.

În ședința din 28 Iunie, după deputatul L. Hegedűs, care mulțumește lui Wekerle pentru încheierea compromisului, a vorbit contele Albert Apponyi, zicând, că nu există maghiar, care n'ar vol să pună condiție pentru îndreptățirea de vot *cititul și scrisul în ungurește*, dar prin aceasta mulți oameni ar fi excluși dela vot. Năzuința noastră, — zice Apponyi, — are să fie aceea ca să învețe cât mai mulți limba maghiară; conducerea spirituală numai așa o putem obține, dacă clasa cultă se face vrednică de încrederea masselor. Toate revoluțiile s'au produs așa, că oamenii în traiul lor bun nu și-au împlinit datorii față de popor.

În aceeași ședință, înainte de a intra în ordinea de zi, a luat cuvântul ministrul prezident Wekerle pentru a face declarațiuni privitoare la întâmplările din Italia, dela Piava. Ministrul prezident zice: Cu prilejul retragerii trupelor noastre la Piava,

au căzut în captivitate dușmană cu totul 12 mii de soldați de ai noștri, în cursul întregii operațiuni, față de 50 mii de italieni căzuți în mâinile noastre. În luptele dela Isonzo, anume în a 10-a și a 11-a, am pierdut 80—100 mii de oameni; acum pierderile noastre se apropie de o sută de mii. În acest număr sânt socotiți și răniții, și bolnavii. În procente, s'au aflat între trupele luptătoare 43 din Ungaria și 47 procente din Austria. Pierderile întregi ale italienilor sânt 150 mii de oameni, va să zică cu mult mai mari ca ale noastre. Muniții am avut de ajuns; dar în urma rușii unui pod peste Piava, nu s'a putut transporta atâta proviant și muniție, de câtă aveau trebuință trupele. Cu toate acestea, a terminat oratorul, n'avam motive de a ne pierde încrederea pentru activitatea viitoare; căci deși n'am obținut biruință, n'am suferit nici înfrângere.

Majoritatea camerei primește propunerea de ieri a deputatului Falussy de a desbata asupra dreptului electoral în ședințe de opt ore pe zi.

Proxima ședință se ține astăzi, Marți.

Din România

— Răspunsul camerei —

Textul adresei de răspuns a camerei române la mesajul tronului este următorul:

Sire,

Cu adâncă emoțiune și mulțumire sufletească, adunarea deputaților a salutat momentul în care membrii ei, trimiși din toate unghiurile țării, au putut să-și manifeste dragostea, pe care o păstrează tronului și dinastiei.

Pătrunsă de gravitatea momentului de față, unic în istoria neamului nostru, adunarea deputaților va căuta soluțiunile și măsurile ce se impun și pe care țara le așteaptă dela dânsa.

Incheierea păcii și realipirea Basarabiei

Ostașii noștri și-au vărsat cu dăruire sângele pentru patrie și din piepturile lor i-au făcut scut; dar, izolată și redusă la propriile ei forțe, România a trebuit să încheie pacea.

Adunarea deputaților urmează să aprobe fără întârziere tratatul de pace și este convinsă, că oricât de neașteptat de dureroase sânt sacrificiile ce se impun țării, ea va găsi în forța vitală a neamului nostru, în spiritul de jertfă și în patriotismul încercat al fiilor ei, puterea de a trăi și de a progresa.

Grație patriotismului luminat al reprezentanților țării, cari au dus la bun sfârșit negocierile de pace, visul mai mult decât secular al României de dincoace și de dincolo de Prut s'a împlinit. Basarabia, prin libera și spontană ei voință, s'a realipit la patria-mamă, tocmai în momentul când țara însângărată avea mai multă nevoie și de consolare, și de întărirea forțelor ei.

Adunarea deputaților salută cu recunoștință și pietate acest înălțător moment și însemnează ziua de 29 Martie st. v., — când, în numele Majestății Voastre și al poporului român și prin voința Sfatului Țării din Basarabia s'a consacrat legal unirea, — ca o zi de sărbătoare națională.

Reușirea raporturilor internaționale

Doritoare de a se folosi în viitor de roadele păcii, țara vede, în buna primire a puterilor cu care tratăm pacea, la acest important eveniment, o cale pregătită pentru restabilirea prieteniei din trecut.

Condițiunea de stat neutru, creată României prin tratatul de pace, li va permite să păstreze bune raporturi internaționale cu celelalte state. De asemenea România nu dorește decât stabilirea de raporturi normale de bună vecinătate cu nouăle state în formațiune, create pe baza și cu respectul principiului naționalităților.

Restaurarea finanțelor

Sire, dacă împrejurările excepționale prin care trecem pun în imposibilitate adunarea deputaților de a-și exercita una din cele mai esențiale îndatoriri ale sale, — aceea de a putea cerceta în această sesiune un buget-normal de cheltuieli și venituri, în care întrevădem de pe acum marile nevoi la care țara va trebui să facă față, — desigur că adunarea deputaților este gata să primească, cât de neîntârziat sarcinile și a întâmpina nevoile excepționale. În această direcțiune, adunarea deputaților este doritoare de a da tot concursul său la adoptarea măsurilor celor mai chibzuite pentru așezarea economiei naționale a țării pe baze cât de solide.

Opera de reforme

Sire, un popor conștient de menirea lui nu trebuie să se lase niciodată abătut de loviturile soartei; din contră, el trebuie să tragă învățăminte chiar din marile nenorociri care îl lovesc. De aceea, adunarea deputaților este hotărâtă de a consacra cu cea mai mare atențiune activitatea sa atât măsurilor de îndreptare de ordin moral absolut indispensabile operei de restaurare, care se impune azi, cât și remanierii așezămintelor noastre în administrație, în justiție, în instrucțiune publică. Toate măsurile tranzitorii — orcât de radicale ar fi — necesare pregătirii și aducerii la îndeplinire a acestor reforme, adunarea deputaților înțelege să le aprobe fără rezervă.

Reforma agrară și electorală. — Revizuirea constituției

Adunarea deputaților nu poate concepe de asemenea o restaurare a mult încercatei noastre patrii, fără realizarea celor două reforme: agrară și electorală, destinate să consolideze din temelie edificiul social și economic al țării, și va vota, fără întârziere, revizuirea constituției, fixând punctele care se vor modifica.

Sire,

Cu sufletele recunoscătoare către armată, cu încredere în virtuțile strămoșești ale neamului nostru, cu simțământul că țara, conștientă de greutatea, fără precedent în trecutul ei, a momentelor de față, va fi la înălțimea îndatoririlor și sacrificiilor ce se cer dela noi toți, rugăm pe cel A-Tot-Puternic să ne lumineze mințile și strigăm într'un glas:

Să trăiți, Sire! Să trăiască M. S. Regina! Să trăiască A. S. R. Principele Moștenitor! Să trăiască Dinastia! Să trăiască poporul român, veșnic nepieritor!

Raportor (ss) N. N. Murgășanu.

Știrile războiului

Încercările italienilor, de a trece râul Piave, — după comunicatele oficiale din 28 și 29 Iunie, — n'au reușit.

Pe frontul de munte italienii atacă fără încetare. În teritoriul deluros venețian luptele se dau cu mare înverșunare.

Raportul oficial italian amintește de 11.600 soldați de-ai noștri căzuți în captivitate italiană. Ministrul prezident Wekerle stabilește tot cam asemenea numărul prizonierilor cu 12 mii.

Agoniseala bănească a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, în timp de 20 ani

(Urmare)

Conform celor de sus, Reuniunea, până la 31 Decembrie 1917, a dispus de 22 fonduri, cu avere totală de Cor. 63,378.14 și de 18 legate cu avere totală de C. 5,297.71

sau în total de o avere de Cor. 68,675.85 din care, subtrăgând sumele anticipate, de fondurile și legatele amintite, la cumpărarea casei de 22,038.41 rămâne avere curată de . . Cor. 46,637.44

Dela 1 Ianuarie 1918 încoace am pus temei la:

«Fondul Onorar medicilor pentru căutarea (cercetarea, vizitarea) medicală săptămânală obligatorie a școlărilor și tinerilor meseriași (ucenici și calfe) dela orașe, cu vârsta între 14—20 ani». Scopul fondului este: Remunerarea medicilor pentru munca depusă în această direcțiune, ca astfel să se prevină nenorocirilor pricinuite de înfișierea (molipsirea) tineretului nostru cu morburile lumești. Bază la fond s'a pus cu suma de cor. 25.28, dăruită de președintele Victor Tordășianu cu cor. 2.10, Dr. G. Ciupe, paroh (Baba) cu 5 cor., Dr. Octavian Costea, secretar consist., cu cor. 280, G. Navrea, funcț. consist., cu cor. 4, Nic. Drăgan, notar (Bungard), cu cor. 3, «dela o parte de 3», cu cor. 1.28, Nic. Prafa, inv. (Bucium Poeni), Partenie Colhon, paroh (Laz), Ioan Rusu, paroh, (Juncul de sus), cu câte 2 cor., Ioan Nicolae, inv. (Avrig), cu 1 cor., și Miorica Tordășianu, cu 10 bani. Starea fondului astăzi e de cor. 71.69.

Tot în acel răstimp s'a pus bază la următoarele 3 legate, si anume la:

a) «Legatul Învățătorul Ioan Paicu pentru ajutorarea copiilor săraci din Calbor aplicați la meserii», întemeiat, de prietenul bravului învățător de pieie memorie Ioan Paicu, de parohul Vasile Jina din Subpeatră, cu 100 cor., plătibile în rate, din cari a depus prima rată de 10 cor.; la

(Va urma)

Victor Tordășianu, președinte.

Știrile zilei

Un milion de oameni a părăsit Parisul. Telegramă sosită diu Bern, vestește că peste un milion de oameni a părăsit Parisul de frica invaziei germane. Poporația rămasă stă ascunsă în pivniți, fiindcă bombardarea continuă, pune nervii la încercări grele.

Germanii pregătesc nouă ofensivă. Raportorii de război francezi au informat despre începerea unei ofensive nouă germane. Agenția Reuter spune, că a trecut periodul pregătirilor. Din motive strategice, mareșalul Hindenburg a oprit ofensiva, cu scopul de a o începe iarăși. Ziarul englez Morning Post raportează, că germanii aduc și concentrează trupe nouă, care fuseseră în Rusia. Scopul cel mai d'aproape al lui Hindenburg este ocuparea Parisului.

Scopul ofensivei noastre în Italia. Corespondentul din Berlin al ziarului Pester Lloyd află din isvor bine informat, că ofensiva trupelor austro-ungare contra Italiei nu este a se considera ca fără izbândă. Scopul ofensivei a fost prevenirea ofensivei armatelor italiene, apoi împedecarea acestora de a putea trimite trupe la frontul apusean, și în sfârșit faptul că Italia a fost silită a arunca în foc toate rezervele, pe când ale noastre sânt încă disponibile. Acestea trei scopuri au fost ajunse.

Pacea ruso-ucraineană. Se anunță din Kiev, că pertractările de pace ruso-ucrainene au produs ca rezultat o înțelegere, în temeiul căreia marcarea definitivă a granițelor se va efectui pe lângă observarea punctelor de vedere etnografice.

Kerenski în Londra. În vremea din urmă Kerenski a stat mai ales în Norvegia, unde a scris istoria contrarevoluției lui Cornilov. De acolo Kerenski s'a dus la Londra, unde în 27 Iunie a ținut un discurs la adunarea muncitorilor. «Sânt încredințat, li-a zis Kerenski, — că poporul rusesc are să vă urmeze în curând în continuarea luptei pentru libertate.»

Radko Dimitriev în armata americană. Ziarul Donskoi Krai aduce știrea că generalul din Bulgaria, Radko Dimitriev, care dela începerea războiului s'a pus în serviciul armatei rusești, — a intrat acum în armata americană.

Examenul candidaților de advocați intrați sub drapel. Ministrul de justiție a permis, ca în lunile Iulie și August, candidații de advocat în cursul războiului să poată face cenzura în Budapesta și Murașosorhei. Până acum judecătoria supremă a pausat în lunile menționate și nu s'au ținut examene advocațiale.

Orașul nostru pentru împrumutul de război. Consiliul orașului Sibiu a decis a subscrie suma de 250.000 coroane din partea orașului la al optulea împrumut de război.

Brașovul voiește să anecteze Predealul. În ultima ședință a reprezentanței orașului Brașov s'a decis a se trimite o deputațiune la ministrul prezident spre a-l ruga să sprijinească ideea încorporării comunei Predeal la orașul Brașov. O fracțiune a membrilor din reprezentanță a cerut, ca Predealul să fie comună independentă, aparținătoare la comitatul Brașov.

Moartea unui scriitor. Aproape de satul său natal Alpel, în Krieglach din Stiria, a încetat din viață cunoscutul scriitor austriac Petru Rosegger în etate de 75 de ani. Născut din părinți țărani săraci, a crescut în mijlocul greutăților. Era cald de croitor, când a început să se distingă prin povestirile și versurile sale. A întemeiat apoi ziarul Der Heimgarten, înainte cu vreo 30 de ani, foarte răspândit. Apare și astăzi. Rosegger este unul dintre marii scriitori ai țărânilor. Lucrările lui numeroase sânt traduse în toate limbile culte.

La fondul Mitropolitului Vasile Mangra pentru remunerarea catihetilor, cari depun mai multă muncă pentru creșterea religioasă și morală a învățăcelilor și sodalilor meseriași, domnul Vasile Barbier, cu prilejul hirotonirii sale într-un presbiter și al instalării sale de administrator parohial în Aita mare și Belini, a binevoit a dăruir suma de 10 cor. La același fond au mai dăruit Valer Bădălac, măiestru zidar, cor. 5. —, Filimon Delorean măiestru cismar (Reciu) și Andreiu Sucaciu, sodal mäsar, câte cor. 2 50 și Ioan Balu, sodal cismar cor. 1. 90. Pentru prinos exprimă sincere mulțumite Vic. Tordășianu, președintele Reuniunii meseriașilor sibieni.

Pentru fondul zlarștilor. D-na Eugenia Sostaric n. Matheiu, soție de director de

bancă, Zagrab, a donat cor. 200 într-un amintirea neuitatei sale mame, D-na Alexandrina Matheiu. Dl Aron Petrușiu, sublocotenentul ces. reg. și D-șoara Lucia Albu, Brad, din prilejul logodirei lor au donat Cor. 20: Epitropia fundațiunii exprimă sincere mulțumite.

Apel către muncitorimea capitalei. Șeful poliției din Budapesta, Dr. L. Sándor, a dat în 26 Iunie 1918 către muncitori un apel, în care spune următoarele: În vreme ce floarea țării își varsă sângele pe câmpiile de lupte, o parte a muncitorimii să grăbește în ajutorul dușmanului prin aceea că părăsește în masă lucrarea dela fabrici. Amăgiți de agitatori fără suflet, muncitorii uită, că dacă se retrag dela lucru, promovează interesele dușmanului și comit trdare de patrie. În conștiința răspunderii mele, voi aplica împotriva lor întreaga asprime a legii. Mă adresez la sentimentele patriotice și cuminițiale muncitorimii ungare și învît pe toți muncitorii să-și reînceapă lucrul fără amănare. Împotriva muncitorilor aplicați în ateliere, unde se lucrează în scopurile războiului, — dacă nu vor relua imediat munca, — va proceda tribunalul militar, și va pedepsi pe vinovați cu temniță dela 10 până la 20 de ani, ear în cazuri anumite cu moarte prin ștreang. Rog publicul muncitor și patriotic să-și păstreze liniștea și să nu dea crezământ știrilor alarmante și minciunilor răspândite cu intențiune și sistemă din partea acelora, cari voiesc să exploateze muncitorimea în scopurile lor politice. S'au luat toate măsurile pentru susținerea ordinii publice. Turburare nu s'a produs. Căile ferate, vapoarele circulează în regulă, comunicația poștală și telegrafică se desfășoară fără pedeci, și nu există nici un motiv de neliniștire.

Enciclopedia română. Atragem atențiunea cititorilor asupra anunțului publicat în numărul nostru de astăzi de vechia librărie editoare W. Krafft din Sibiu, care ofere publicului ultimul rest al exemplarelor disponibile ale Enciclopediei Române. Astăzi, când mulți cărturari dispun de mijloace bănești mai bogate, decât altă dată, și când se fac atâtea cheltuieli pentru lucruri puțin folositoare, această publicațiune n'ar trebui se lipsească la casele intelectualelor noastre cu dare de mână, cu atât mai vârtos, că în urma stărilor create de război, nu ne putem aștepta în timp apropiat la o nouă ediție a enciclopediei.

Vite cuminte. Dintr'o comună elvețiană se scrie: Vacile, înhamate la carul unui țaran, au dovedit că sânt destul de cuminte pentru a împedeca o nenorocire. Carul cu fân, tras de vaci, se oprește odată în loc, și țaranul din vârful fânului nu mai poate nici decum să le pornească înainte. Când omul se coboră să vadă ce-i, — eată tocmai lângă picioarele vitelor un copil ca de doi ani. Copilașul adormise în drum.

Contribuții pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși au contribuit în răstimpul dela 22 până la 28 Iunie c. următorii: Ioan Duldner 10 cor., Adela Hansmann 10 cor. N. N. 10 cor., un procent contribuiri benevoale: 324 coroane 36 fileri. Direcțiunea mulțumește pentru aceste daruri. Oferte se primesc și în viitor la cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian, Piața Zeughof Nr. 5 și 6 și se chitează în ziare.

Cel dintâi țigani în Elveția. Ziare din Zürich aduc știrea, că în anul 1418 a descălecat în piața exercițiilor militare a orașului Zürich o caravană interesantă. Pe vreme de noapte au sosit cam la 14 mii bărbați, femei și copii. Spuneau, că vin din Egipt. Plăteau cu bani de aur tot ce cumpărau. Au locuit vreo doi ani în mahalalele orașului Zürich și apoi iar s'au întors de unde au venit. Aceștia au fost cei dintâi țigani în Elveția. Astăzi poporul acesta nomad este oprit să locuiască în cantonul Zürich.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.

Marți, în 2 Iulie: După divorț, (Die geschiedene Frau), operetă.

Miercuri: Vagabonzii, operetă.

Inceputul la: 7½ ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Marți și Miercuri: Rafaela, dramă.

La fiecare din reprezentanții se dau interesante suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara,

Concurs.

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale române gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

a) La gimnaziu și școala reală

sunt libere următoarele catedre:

1. Română-Maghiară.
2. Maghiară-Germană.
3. Română-Germană.
4. Istorie-Latină.
5. Matematică-Fizică.
6. Franceză-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinațiune.

b) La școala comercială.

1. Matematică Aritmetică comercială-Fizică.

c) La școala primară

sunt vacante două posturi de învățători.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, care să dovedească, că și de prezent sunt români de religia greco-orientală.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sunt deplini sănătoși.
4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la ori ce școală de sub administrațiunea Eforiei.

5. La concursurile de profesori gimnaziali vor alătura diploma de profesori cerută de Art. de lege XXX. din 1883, sau cel puțin certificat despre exsamenul fundamental.

6. La concursul pentru școala comercială se va alătura certificat de cvalificațiune, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 August 1895 sau altă cvalificațiune corăspunzătoare.

7. La posturile de învățători concurenții vor documenta cvalificațiunea cu diploma de învățători și cu alte documente recomandatoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru profesori 2400 cor. salar fundamental, adausuri cvincvenale de câte 200 cor. și indemnizarea de cvartir după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salar corăspunzătoare și la timpul său penziune.

Învățătorii sunt salarizați conform art. de lege XVI. din 1913 și au drept la penziune dela stat.

Remunerațiunea profesorilor și învățătorilor suplinitori se hotărăște special din caz în caz.

Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sunt arătate în petițiunea de concurs.

Brașov, din ședința Eforiei școalelor centrale române gr.-or. din Brassó-Brașov, ținută la 6/19 Iunie 1918.

Dr. Eugeniu Mețianu, Arseniu Vlaicu,
v.-prezident. secretar.

Nr. 407/918

(135) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala noastră confesională din Agârbiclu, protopresbiteratul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar fundamental: 1200 cor. din repartitie, cvartir și 1/4 jug. grădină.

Reflectanții să-și înainteze cererile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat.

Cel ales va fi obligat a instrui elevii în cântările bisericești și a-i conduce la biserică în Dumineci și sărbători, iar pentru conducerea corului adulților va primi o remunerație specială.

Turda, 7/20 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășianu,
protopop.

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan dă pe 6 ani, cu începere din 1 Ianuarie 1919, în arândă moșia din Geaca, cuprinsă în protocolul funduar al numitei comune sub Nr. prot. 112 A+3—21, 23—32, 34—38, 40—41, 43—50, 52—54, 56—141 și 143—175, mai departe prot. 144 A+1 ord. apoi prot. 204 A+1 ord. Nrii prot. 206 A+1—4, apoi prot. 233 A+1 ord. I, mai departe prot. 242 A+1 prot. Nr. 208 A+1. 2, mai încă prot. 270 A+1 ord. mai încă prot. 180 A+1 Nr. ord. § 1—3 în extenziune de vreo 500 de jugăre pe calea licațiunei publice, care se va ținea Joi, în 9/22 August 1918 la 9 ore-a. m. în cancelaria consistorului arhidiecezan (Strada Măcelarilor Nr. 45, — parter în dreapta, biroul presidial).

Până la acest termen se primesc și oferte închise și sigilate, provăzute cu timbru de 1 coroană și cu vadiu de 10% dela prețul strigării, care s'a stabilit cu 6000 cor., deci vadiul are să fie de 600 cor. în număr ori hârtii de valoare.

În ziua de licație oferenții, cari vor să licațeze verbal, au asemenea să pună vadiu de 600 cor. la mâna comisarului Nicolae Ivan, asesor consistorial.

Condițiile de licație și alte informațiuni se pot lua dela referentul asesor Nicolae Ivan, până la ziua de licație.

Sibiu, în 13/26 Iunie 1918.

Vasile Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Nr. 391/918

(136) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu din comuna Harastaș protopresbiteratul Turda, devenit vacant prin moartea în serviciu milităresc a fostului învățător definitiv Remus Roșca, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salar 600 coroane din repartitia pe popor, 200 coroane dela Veneratul Consistor, iar restul de 400 coroane din cassa bisericii, solvabil în rate lunare anticipative. Cvartir și grădină în natură.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform legii în vigoare la oficiul protopresbiteral al Turzii.

Cel ales pe lângă celelalte îndatoriri este obligat a instrui elevii în cântările bisericești, a provedea cu ei în Dumineci și sărbători cântările liturgice în biserică. Drept aceea cei care doresc a fi aleși, să se prezinte în sfânta biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a se face cunoscuți poporului.

Vor fi preferați cei ce vor putea forma cor bisericesc.

Hărăstăș, la 27 Mai 1918.

Oficiul parohial ort. rom.

Georgiu Murășianu
paroh președinte

Ioan Rațiu
notar

Vidi: Jovian Murășianu,
protopop.

Oțet excelent

se capătă la (139) 1—3

Peter Binder,
Sibiu, Burgergasse Nr. 35.

Atelierul dentistului

E. Dicker (138) 1—3

în Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 30,
(în fața Catedralei) s'a redeschis.

Alice de plumb (Bleischrot) poate să facă ușor ori și cine cu ajutorul unui aparat patentat, care produce două feluri de mărimi, — după cum voim, — de alic, cu rotunzimea garantată. Se trimite din Pilsen, pe lângă rambursă de 40 coroane. Mostre de alic, — contra unei mărci postale de 30 fileri, — trimite Alois R. Kraus, Budapest, Damjanich utca 32. (149) 1—1

Editura W. Krafft în Sibiu.

„Enciclopedia Română“

publicată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“

de

Dr. C. Diaconovich.

Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a populariza științele și artele, de a lăsa cunoștințele folositoare în sinul poporului român și în deosebi de a oferi o icoană cât mai fidelă a întreg trecutului și a tuturor stărilor actuale ale românilor.

„Enciclopedia română“ a fost publicată cu concursul a peste 200 autori, între cari numeroși membri ai Academiei Române, profesori dela universitățile din București, Iași, Viena, Lipsca, Praga și S. Petersburg, și mulți alți distinși scriitori români din toate ramurile științelor și artelor; ea cuprinde în 3 volume mari 37,622 articole cu 6 harte confecționate în marele stabiliment Brockhaus din Lipsca, 3 planuri și 167 ilustrațiuni.

„Enciclopedia română“ a fost premiată cu medalia de aur atât în anul 1903 la Expoziția științifică din București, cât și la Expoziția jubilară aranjată în același oraș în anul 1906.

Prețul publicațiunii întregi (în 3 volume broșate) este de 70 coroane. (După terminarea răboaiului editura va furniza la cerere și scoarțe speciale pentru legarea volumelor.) Nr. 109 2—3

În editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu—Nagyszeben a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preainălțatului Împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier intim de stat al Maiestății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă K 15—, plus porto postal K 3—.
Legătură imitație de piele K 20—, plus porto postal K 3—.

Revânzătorilor li se dă 10% rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

D-TA EȘTI , ULTIMUL OM!

care nu știe, că pudra-Diana și crema-Diana sânt cele mai bune mijloace pentru îngrijirea pielei și a frumuseței.

Doză de probă 3—K
Doză mare . . 6—K

De vânzare pretutindeni!

În editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Manual de cântări bisericești

sau

Octoihul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utre-niei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Catavasiile, Irmoasele, Svetiile ș. a.

Se află în depozit spre vânzare la
«Librăria Arhidiecezană».

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă Cor. 5-50, plus porto postal recomandat 70 fileri. — Legătură imitație de piele Cor. 7-50, plus porto postal recomandat 70 fileri.

Revânzătorilor li se dă 10% rabat.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben se află de vânzare următorii numeri din

Biblioteca școlară

îngrijită de V. Stan, profesor.

1. Legende, de S. Fl. Marian.
2. Epușat.
3. Balade populare, de V. Alecsandri.
4. Din lumea paserilor, legende după S. Fl. Marian.
5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
6. Prihorul.
7. Împăratul Rogojină.
8. În noaptea sfântă.
9. Țara pomilor.
10. Luptele lui Traian cu Dacia, după A. Vlașcu.
11. În Nazaret.
12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr 10 fil. plus porto postal recomandat 40 fil.

Potire, Discuri, Lingu-
rițe, Cădelnițe, Cruci și
: : : Cădele : : :

se pot procura prin

Librăria Arhidiecezană.

A viz.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“,

cu o comoadă verandă; ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români: Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concertă tează cea dintâi muzică de țigani din Sibiu.

Pentru binevoitorul concurs al onoratului public se roagă:

4—50 (133)

Anton Iosef Fark.